

нормални условия тѣ нѣма да се повърнатъ. Срамътъ, у всички мислящи хора, — опустошение въ душитѣ на пострадалитѣ стотини и стотини — ето какво ни остава отъ него.

*

Но ако би искали да изброимъ не всички, а само най-голѣмитѣ и най-блѣзъци въ очи различия на нашия училищенъ „редъ“ отъ онзи, който ни рисуватъ двата цитата, поставени въ началото на тая статья, ний би трѣбвало да напишемъ цѣла книга. За цѣльта обаче казаното е прѣ-достатъчно. Сега читателътъ може ясно да си прѣдстави дѣйствителното различие между едно срѣдно училище въ Германия и една наша гимназия и да рѣши, дали при тия външни условия въ нашитѣ училища е възможно дѣйствително образование. Нека при това той абстрахира отъ грамаднитѣ вътрѣшни различия между нашитѣ и германскитѣ училища и учители, и нека той сравнява при прѣдположение, че такива не съществуватъ: — че както подготовката на учителитѣ, така и любовта и прѣданността къмъ работа сж еднакви; че съществуватъ еднакво добри учебници и пособия и, най-сетнѣ, че сж еднакво интензивни и редовни занятията въ нашитѣ и тѣхнитѣ училища.

Читателътъ трѣбва да разсѣждава горѣ-долу така:

Въ Германия гимназиалниятъ курсъ както за класическия, така и за реалнитѣ гимназии е деветъ години, у насъ — седемъ. Тамъ ваканцитѣ траятъ всичко два мѣсеца и петнадесетъ дена ¹, у насъ тѣ

¹ По двѣ сѣдмици за Коледа и за Великденъ, четири сѣдмици прѣзъ лѣтото и по една седмица за Св. Духъ и за Св. Арх. Михаилъ. Това разпрѣдѣление е въ всѣко отношение по-